

Ystads kommun

Granskning av årsbokslut 2016-12-31

Daniel Lantz

Karin Svensson

André Ljungström

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	4
1.1. Uppdrag och syfte.....	4
1.2. Metod och avgränsning.....	4
2. Resultaträkning.....	5
2.1 Utfall kommunen.....	5
2.2 Driftredovisning.....	8
2.3 Sammanställd redovisning.....	11
2.4 Investeringsverksamheten.....	11
3. Balansräkning.....	11
3.1 Anläggningstillgångar	11
3.2 Exploatering.....	12
3.3 Periodisering av intäkter och kostnader	13
3.4 Upplupna intäkter/bidrag.....	13
3.5 Avsättningar	13
3.6 Långfristiga skulder	14
3.7 Tvister, myndighetskrav	14
4. God redovisningssed.....	14
4.1 Nya rekommendationer	14
4.2 Avveckling av Sydsåkanska gymnasieförbundet	15
4.3 VA-verksamhet	15
4.4 Intern kontroll.....	15
4.5 Resultatutjämningsreserv (RUR)	15
5. Mål för god ekonomisk hushållning och balanskravet.....	15
5.1 Lagstadgade krav	15
5.2 Finansiella mål	16
5.3 Balanskravet	16
5.4 Verksamhetsmål	17
6. Sammanfattande bedömning.....	19
7. Källor	20

Sammanfattning

På uppdrag av kommunrevisionen i Ystads kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2016.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsred i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 9a § granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 33,6 mnkr vilket avviker positivt mot föregående år med 20,7 mnkr. 2016 års resultat avviker positivt mot budget med 27,8 mnkr. I förhållande till prognos i delårsrapport för tertial 2 avviker resultatet negativt med cirka 16,5 mnkr. Under året har kommunen intäktsfört 32,1 mnkr i tillfälligt statsstöd för flyktingmottagande, överskottet för 2016 uppgår till 12,3 mnkr. Ökningen av verksamhetens nettokostnader uppgår för 2016 till 6,3% (4,5%). Skatteintäkter, bidrag och utjämning har ökat under 2016 med 7,9 % (4,0%).

Verksamheternas totala avvikelse uppgår till 10,8 mnkr. Störst överskott visar Kommungemensamt med en positiv budgetavvikelse på 8,8 mnkr. Gymnasienämnden redovisar ett överskott på 6,6 mnkr, vilket till största del beror på överskott på 12,5 mnkr från Ystad Gymnasium. Socialnämnden redovisar ett överskott på 0,4 mnkr för 2016. Störst underskott finns inom Hälsa och Stöd där kostnader för bostadsanpassning, tekniska hjälpmedel och sjuksköterskeverksamheten visar på ett underskott på 6,5 mnkr.

Soliditeten har minskat de senaste fem åren med 13 procentenheter från 46 % till 33 %. Detta medför en ökad skuldsättningsgrad och minskad självfinansieringsgrad vilket ökar räntekänsligheten. Om hela den räntebärande skulden drabbas av 1 % höjning minskar kommunens årliga resultat med ca 5,6 mnkr.

Befolkningsutvecklingen har under den senaste femårsperioden varit positiv. För 2016 har kommunen ett födelseunderskott på -82 personer (-99 personer). Födelseunderskottet kompenseras med en stark inflyttning. Årets befolkningsökning på 1,6% överstiger kraftigt kommunens mål på en årlig befolkningsökning på 1%. Den snabba befolkningsökningen ställer ökade krav för ökad servicenivå i kommunen.

Vid årsskiftet 2015/2016 överfördes verksamheten i Sydskånska Gymnasieförbundet till Ystads kommun. I överenskommelse skall det ingå en fördelning av kostnaderna för avvecklingen av förbundet. Ystad kommun har gjort en avsättning för avvecklingskostnader på 10 mnkr, vilket huvudsakligen avser pensionskostnader. Ev. tillkommande kostnader som uppstår i samband med avvecklingen kommer att belasta kommunens resultat för 2017.

God ekonomisk hushållning

Vi kan konstatera att balanskravet har uppfyllts, samtliga tre finansiella och sju verksamhetsmål har uppnåtts för 2016. Enligt kommunstyrelsen har verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna till övervägande del har uppnåtts och att verksamheten därmed ur allmän synpunkt kan anses ha bedrivits enligt god ekonomisk hushållning.

Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2016 uppgick till 515,2 mnkr. Utfallet under 2016 uppgick till 284,6 mnkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 55,2 % (62,9 %). Avvikelsen i kronor uppgår till 230,6 mnkr. Det konstateras att fullmäktiges antagna budget över investeringsverksamheten ej har uppnåtts under året.

God redovisningssed

Avvikelse från god redovisningssed finns inom redovisningen av intäkter från försäljning av tomtmark. Vi bedömer trots avvikelse avseende redovisning av exploateringar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Synpunkter på bokslut och årsredovisning framgår vidare i rapporten.

1. Inledning

1.1. Uppdrag och syfte

På uppdrag av kommunrevisionen i Ystads kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2016.

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.

Enligt kommunallagen ska revisorerna även bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet. Motsvarande gäller för granskning av delårsbokslutet. Granskningsrapport och bedömning avseende delårsrapporten har lämnats separat.

Denna rapport behandlar ur revisionssynpunkt väsentliga iakttagelser och belopp.

1.2. Metod och avgränsning

Granskningen har utgått från risk och väsentlighet vid prioritering av granskningsåtgärder.

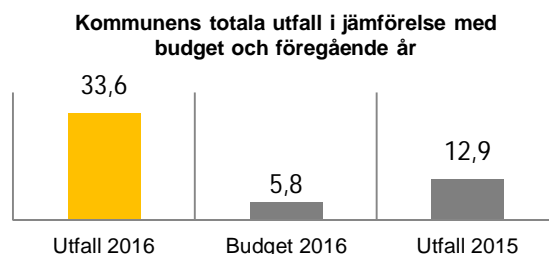
Vår uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning har begränsats till av kommunfullmäktige fastställda mål, således har inte nämnders och styrelsers egna aktiviteter omfattats av granskningen.

2. Resultaträkning

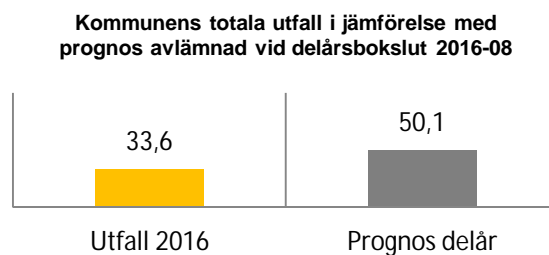
2.1 Utfall kommunen

Övergripande kommentarer till utfallet
Årets resultat uppgår till 33,6 mnkr vilket är 20,7 mnkr bättre än föregående år. I förhållande till budget är årets resultat 27,9 mnkr bättre. Kommunens resultat kan dels hänföras till Kommunstyrelsen där budgetavvikelsen uppgår till 11,6 mnkr, dels till Finansiering där budgetavvikelsen uppgår till 17,1 mnkr. Kommunen har erhållit 34,8 mnkr i statsbidrag för 2015 och 2016 för ökade kostnader för flyktingmottagande.

För 2016 har kommunen intäktsfört 32,1 mnkr. Överskottet uppgår till 12,3 mnkr. Justerat för detta överskott uppgår resultatet till 21,3 mnkr.

I förhållande till den prognos som avlämnades per 2016-08-31 är utfallet om 33,6 mnkr ca 16,5 mnkr lägre. Kommunstyrelsen har ett utfall som överstiger prognosen från delårsrapporten med 8,1 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden har ett utfall som understiger prognosen med 4,6 mnkr. Barn- och Utbildningsnämnden har störst negativ budgetavvikelse i absoluta tal med en avvikelse mot prognosen som lämnades per 2016-08-31 med -3,0 mnkr. Övriga nämnder har mindre avvikelser mot prognos per 2016-08-31.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Verksamhetens nettokostnader uppgår till -1 407,0 mnkr vilket är en ökning med 84,7 mnkr jämfört med föregående års utfall om -1 322,3 mnkr. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) uppgår till 6,4 % jämfört mellan 2016 och 2015. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnad är högre än föregående år.

Skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämnung uppgår till 1 435,0 mnkr 2016 och jämfört med föregående års utfall om 1 331,4 mnkr medför detta en ökning om 103,6 mnkr.

Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämnung är mellan 2015 och 2016 7,8 % vilket kan jämföras med ökningstakten för verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) om 6,4 %.

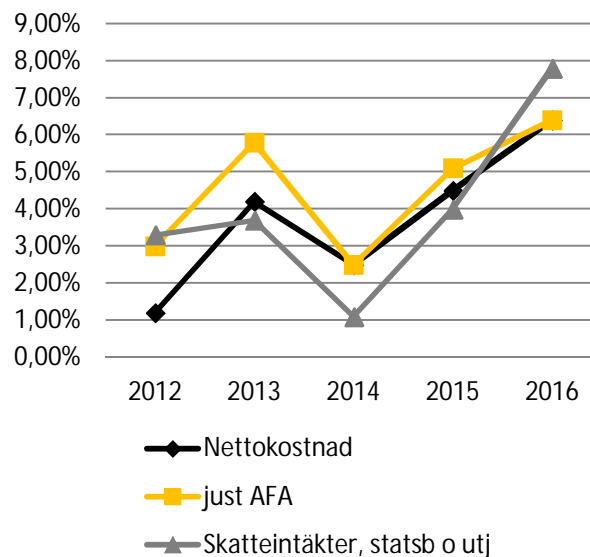
Det kan konstateras att förändringstakten avseende verksamhetens nettokostnader har ökat vid jämförelse med föregående år. Den höga tillväxten av nettokostnader är en oroande trend. Skatteintäkterna för 2016 består av en rad tillfälliga riktade och generella statsbidrag som det inte är säkert att de kommer framöver.

Nyckeltal, självfinansieringsgrad

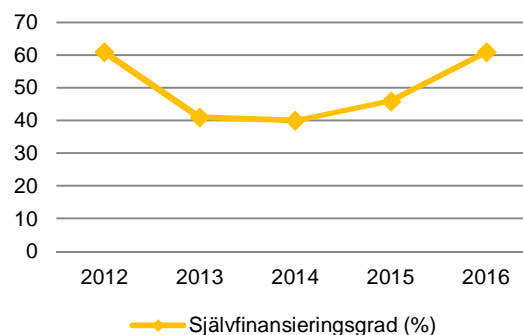
Mellan 2012-2016 har självfinansieringsgraden (andel av investeringar som finansieras av egna medel) legat på mellan 40-60 % av genomförda investeringar. Orsaken till att finansieringsgraden ligger på denna nivå är att kommunen de senaste åren genomfört flera stora investeringar vilket den löpande verksamheten inte klarar av att finansiera. Kortsiktigt ser vi inga problem att självfinansieringsgraden ligger på denna nivå. Dock, på lång sikt, bör självfinansieringsgraden öka då ökad extern upplåning medför ökade räntekostnader,

vilket belastar driftresultatet. Samtidigt ökar exponeringen gentemot ränteförändringar. Med nuvarande situation på lånemarknaden ses inga problem. Skulle dock ränteläget förändras med stigande räntor i framtiden så kommer detta att medföra ökade räntekostnader för kommunen.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

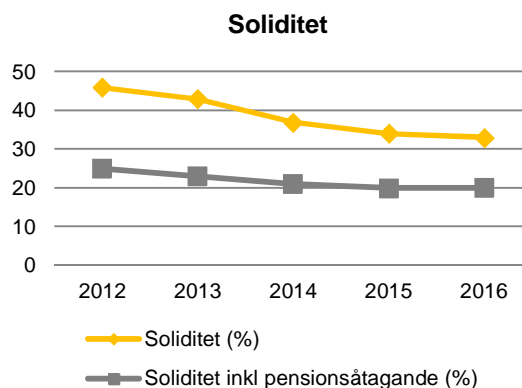

Självfinansieringsgrad

Nyckeltal, soliditet

Soliditeten har vid en jämförelse mellan 2012-2016 minskat med 13 procentenheter från 46 procent till 33 procent. Orsaken till försämringen bedöms bero på två orsaker dels att kommunen har ökat utlåning till de kommunala bolagen via internbanken dels att man gjort stora investeringar under de senaste fem åren. Kommunens totala utlåning till de kommunala dotterbolagen uppgår per 2016-12-31 till 1 308,8 mnkr. Justerat för vidareutlåning till de kommunala dotterbolagen så uppgår kommunen soliditet till 47,7 %. Genomsnittlig soliditet för Sveriges kommuner uppgår till 45,9 % (2015 Källa: SCB).

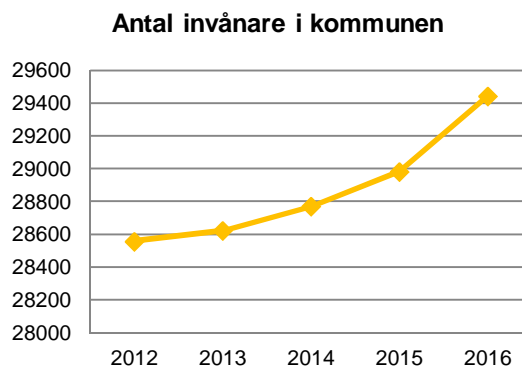

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensionsåtaganden uppgår för 2016 till 562,9 mnkr. Soliditeten inkl. pensionsåtagande är 20,0 procent. En minskande soliditet ökar kommunens exponering gentemot ränteförändringar på lånemarknaden. I dagsläget råder ett lågt ränteläge och prognoserna tyder inte på någon markant räntehöjning inom kort. Dock behöver kommunen vara uppmärksam på förändringar då räntehöjningar kommer att medföra ökade kostnader för kommunen.

Nyckeltal, befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen har under den senaste femårsperioden varit positiv. Totalt har befolkningen ökat med 890 personer vid en jämförelse mellan 2012 och 2016. För 2016 är befolkningsökningen 463 personer vilket är en ökning med 1,6 procent. Ökningen ligger klart över kommunens mål på en årlig befolkningsökning på 1 procent.

Att kommunen har en befolkningsökning innebär att invånarna kommer att kräva en högre nivå på den kommunala servicen vilket kommer att kräva fortsatta investeringar.

I samband med revisionen har vi noterat följande poster av engångskaraktär:

Överskott statsstöd tillfälligt bidrag för hantering av flyktingsituationen	12,3 mnkr
Realisationsvinst vid försäljning av materiella anläggningstillgångar	<u>0,6 mnkr</u>
	12,9 mnkr

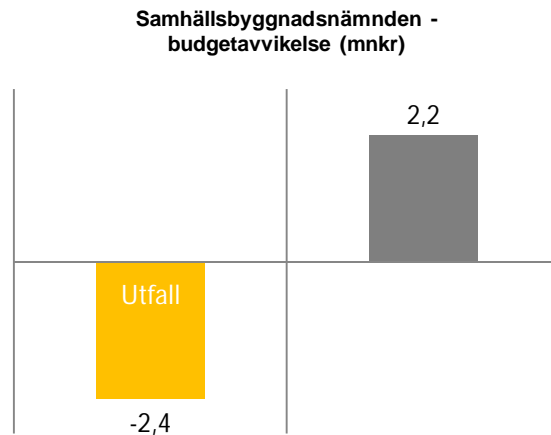
2.2 Driftredovisning

Verksamheternas (exkl. Finans) totala avvikelser uppgår till 10,8 mnkr. En nämnd uppvisar en större negativ avvikelse mot budget. Jämfört med budget uppgår den negativa avvikelsen för Barn- och utbildningsnämnden till -3,6 mnkr (-0,7%). Ystad Arena redovisar ett budgetunderskott på -1,9 mnkr, vilket beror på brister i budgeten, där inköp av material för driften inte har budgeterats. Personalkostnaderna har ökat jämfört med budget. Grundskolor inklusive fritidshem redovisar ett underskott på -0,3 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett budgetunderskott på -2,4 mnkr. Fastighetsavdelningen redovisar ett underskott på -7,7 mnkr, vilket beror på ökade kostnader för larm, bevakning, passersystem och ökade försäkringskostnader. Ett energioptimeringsprogram har medfört ökade kostnader med 0,9 mnkr. Gymnasienämnden redovisar ett budgetöverskott på 6,6 mnkr. Störst bidragande orsak är att gymnasieverksamheten redovisar ett överskott på 6,9 mnkr, vilket beror på ett högre elevantal.

Belopp i mnkr	Budget- avvikelse	Budget- avvikelse i förhållande total budget (%)
Ledning och utveckling	2,7	2,6
Kommungemensamt	8,8	30,1
Överförmyndarnämnd	0,1	3,4
Hamn	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	-3,6	-0,7
Gymnasienämnd	6,6	5,1
Kulturnämnd	-0,8	-2,7
Myndighetsnämnd	-1,0	-31,3
Samhällsbyggnadsnämnd	-2,4	-3,5
Socialnämnd	0,4	0,0
Revision	0,0	0,0
Summa	10,8	0,8
Finans	17,1	2,8
Total budgetavvikelse	27,9	0,1

Ledning och utveckling redovisar ett budgetöverskott på 2,1 mnkr. Kommunalförbunden redovisar ett överskott på 0,6 mnkr. Förvaltningen har dock ökade kostnader för pensioner. Myndighetsnämnden redovisar ett underskott med 1,0 mnkr. Orsakerna till underskottet är lägre intäkter, kostnader för avgångsvederlag till bygglovschef, ökade annonskostnader. Socialnämnden redovisar ett överskott 0,4 mnkr. Frisknärvaron inom Socialnämnden uppgick för 2016 till 91%, vilket är i nivå med föregående år.

Samhällsbyggnadsnämnden visar en negativ budgetavvikelse om cirka 2,4 mnkr. Justerat för realisationsvinster vid försäljning av fastigheter uppgår underskott till -3,0 mnkr. Fastighetsavdelningen redovisar ett budgetunderskott på -7,7 mnkr. Större orsaker till underskottet kommer från ökade kostnader för larm, bevakning, passersystem och försäkringskostnader, vilket uppgår till 9,6 mnkr. Felkontering av underhållskostnader har lett till ett underskott på -1,2 mnkr. Förvaltningen har bedrivit ett energioptimeringsprogram som medfört ökade kostnader med 0,9 mnkr.

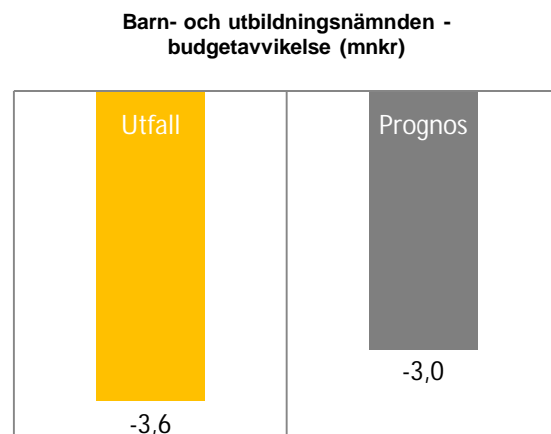

Stadbyggnadsavdelningen redovisar ett överskott på 1,1 mnkr, vilket bland annat beror på ett bättre resultat för plan och GIS. Tekniska avdelningen redovisar ett överskott på 3,2 mnkr, vilket beror på lägre kostnader för gatuhållning, gatubelysning.

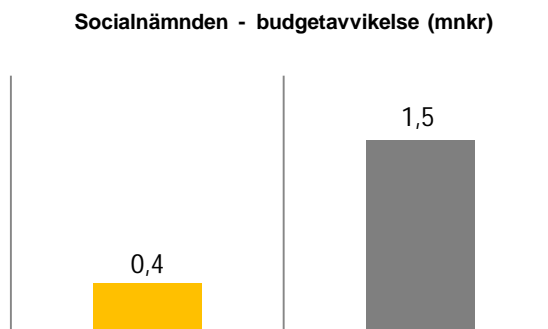
VA-verksamheten redovisar ett underskott på 4,3 mnkr för 2016 och totalt uppgår investeringsfonden till 3,4 mnkr.

Avfallsverksamheten redovisar ett underskott på 1,9 mnkr. Det ackumulerade överskottet uppgår per 2016-12-31 till 0,3 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnden visar ett budgetunderskott på 3,6 mnkr. Förvaltningen har under 2016 genomfört sociala investeringar vilket medfört ej budgeterade kostnader på 0,2 mnkr. Personalkostnader avviker mot budget med 1,0 mnkr. Områdena Förskola och Fritids avviker negativt mot budget på grund av ökat antal barn. Ystad Arena redovisar ett underskott på -1,9 mnkr. Underskottet beror bland annat på att verksamheten saknat en driftbudget för inköp av material. Verksamheten har dragit med uppstartskostnader, vilka inte har varit budgeterade. Personalkostnader har överstigit budget. Områdena barnomsorg och utbildning för barn och ungdomar 1-16 år redovisar ett överskott med 1,7 mnkr, vilket beror på lägre driftkostnader.

Socialnämnden uppvisar en positiv avvikelse mot budget på 0,4 mnkr. Avdelningen Funktionsnedsättning och Socialpsykologi har en budgetavvikelse på -0,4 mnkr. Korttidsboende och korttidsstillsyn visar på ett överskott. Personlig assistans redovisar ett underskott vilket beror på att man har varit tvungen att betala ut en retroaktiv ersättning till Försäkringskassan på 1,2 mnkr.

IFO redovisar ett överskott på 10,6 mnkr. Enheten för nyanlända redovisar ett överskott på 4,8 mnkr. Större avvikelser beror på färre placeringar av barn och unga i familjehem och på institution samt köpt öppenvård. Avdelningen för Vård och Omsorg redovisar ett underskott på 3,7 mnkr, vilket beror på ökade kostnader inom hemtjänst, särskilt boende och externa placeringar. Vi kan notera att den genomsnittliga frisknärvaron (91%) ligger på samma nivå som föregående år (91,5%). Verksamheterna har samtidigt svårt att hitta vikarier. Detta innebär en ökad belastning för övrig personal med övertidsarbete som följd. Vår bedömning är att detta inte är en långsiktigt hållbar situation.

Avdelningen för Hälsa och stöd har ett underskott på 6,5 mnkr, vilket beror på ökade kostnader för bostadsanpassning, tekniska hjälpmedel och sjuksköterskeverksamheten. Rehabgruppen, biståndshandläggare, vårdplaneringsteam och dagverksamheter redovisar ett överskott på 1,5 mnkr för året.

Finansieringsverksamheten visar en positiv budgetavvikelse om 26,0 mnkr där den väsentligaste förklaringsorsaken är förbättrade skatteintäkter och generella statsbidrag med 17,0 mnkr, i resultatet ingår överskott från det tillfälliga statsbidraget för hantering av flyktingsituationen på 12,3 mnkr. Kommunen har erhållit en utbetalning från Kommuninvest under 2016 på 4,4 mnkr. Kommunen betalade in en särskild medlemsinsats under 2015, vilket innebär att det inte finns någon förpliktelse för kommunen att betala tillbaka en del av utbetalningen som insats i Kommuninvest. Finansnettot översteg budget med 23,4 mnkr och beror på ett förbättrat ränteläge under 2016.

Kommunen erhöll 34,8 mnkr i tillfälligt stöd för ökade kostnader till följd av flyktingsituationen. I enlighet med RKR:s rekommendation periodiserade kommunen 12/13-delar av bidraget till 2016, vilket innebär att c:a 32,1 mnkr har intäktsförts under 2016. Samtidigt har pensionskostnaderna avvikit positivt mot budget med 2,5 mnkr under 2016. Kommunen har erhållit en utdelning från det kommunala dotterbolaget Ytorner AB på 6,0 mnkr under 2016. För 2017 finns det en budgeterad utdelning på 8,0 mnkr.

Kommunen har gjort en reservering i bokslutet på 10 mnkr som är hänförligt till en pågående tvist med en leverantör där kommunen har sagt upp samarbetsavtalet i förtid.

2.3 Sammanställd redovisning

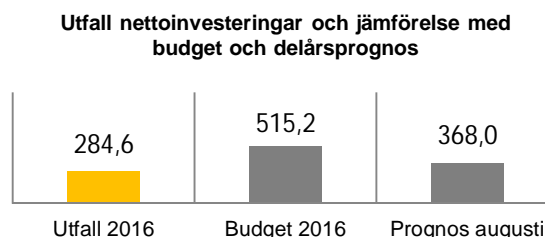
Den totala kommunkoncernen som konsolideras omfattas av Ystad Energi AB (100%), AB Ystadbostäder (100%), Ystad Hamn Logistik AB (100%), Ystad Teater AB (94,5%), Ystads Industrifastigheter AB (100%), AB Ystad Saltsjöbad (90,6%) Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (c:a 36%), Sydskånska Gymnasieförbundet (c:a 49%) samt Ystad-Österlenregionens Miljöförbund (c:a 43%).

Resultatet för hela kommunkoncernen uppgår till 64,7 mnkr (30,3 mnkr) vilket är cirka 34,4 mnkr bättre än föregående år. Ystad Teater AB redovisar underskott. Övriga hel- och delägda bolag som konsolideras i den sammanställda redovisningen visar på överskott för räkenskapsåret 2016.

Bolag	Resultat efter finansiella poster
Ystad Energi AB	36,1 mnkr
AB Ystadbostäder	6,2 mnkr
Ystads Industrifastigheter AB	8,6 mnkr
Ystad Hamn Logistik AB	2,1 mnkr
Ystad Teater AB	-4,4 mnkr
AB Ystads Saltsjöbad	3,6 mnkr
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	1,3 mnkr
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	0,1 mnkr

2.4 Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2016 uppgick till 515,2 mnkr. Utfallet under 2016 uppgick till 284,6 mnkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 55,2 % (62,9%). Avvikelsen i kronor uppgår till 230,6 mnkr. Det konstateras att fullmäktiges antagna budget över investeringsverksamheten ej har uppnåtts under året.

3. Balansräkning

Samtliga väsentliga konton har granskats utifrån bokslutsspecifikationer och underlag samt har stämts av mot huvudboken. Poster som uppvisar stora förändringar jämfört med föregående års bokslut har granskats analytiskt.

3.1 Anläggningstillgångar

Kommunens totala nettoinvesteringar för året uppgår till 284,6 mnkr, vilket utgör 55,2% av den totala investeringsbudgeten. Samhällsbyggnadsförvaltningen står för 82,6 % av kommunens totalt genomförda investeringar, vilka främst består av uppförande av Ystad Arena, Ystad ARV, Ystad Arena Bowlinghall, Backaskolan ombyggnad kök samt Planerat fastighets-

underhåll. Hamnen står för 12,6% av årets totala nettoinvesteringar. De största investeringarna under året har varit Markarbeten/hårdgjorda ytor, Färjeläge 6, ramp, VA inom hamnområde, Övriga investeringar.

Av årets totala investeringsbudget om 515,2 mnkr har 230,6 mnkr inte förbrukats som planerat. Motsvarande skillnad mellan beslutade och genomförda investeringar uppgick till 179,6 mnkr föregående år. Enligt årsredovisningen kommer de investeringsmedel som inte förbrukats under 2016 förmodligen att överföras till 2017 års budget via kompletteringsbudgeten.

Stickprov av större investeringar under året har granskats mot underlag utan anmärkning.

Under året har kommunen sålt ett antal anläggningstillgångar, främst fastigheter, med en realisationsvinst på totalt 0,6 mnkr.

Självfinansieringsgraden för 2016 uppgår till 61%, vilket är en förbättring jämfört med föregående år som då uppgick till 46%. Självfinansieringen har den senaste fem åren i genomsnitt uppgått till 50%.

Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation RKR 11.4 om Materiella anläggningstillgångar tydliggör kravet på komponentavskrivning på tillgångar där förväntningen är att det ska finnas skillnader i nyttjandetid. Vi har granskat riktlinjerna och bedömer att dessa följer aktuell rekommendation.

3.2 Exploatering

I balansräkningen finns exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar till ett bokfört värde på 14,0 mnkr (9,3 mnkr). Inga exploateringsprojekt har avslutats under 2016. Ökningen av det bokförda värdet är på grund av löpande kostnader på bland annat Östra Industriområden Startmotorn (13,4 mnkr), Västra Sjöstaden II (6,4 mnkr) och Nybrostrand 19:10 m.fl. (1,9 mnkr). Under 2016 har kommunen erhållit 19,5 mnkr i intäkter från försäljningar.

Rådet för kommunal redovisning har gett ut idéskriften Redovisning av kommunal markexploatering. Skriften är inte normerande men ska ses som en praktisk vägledning. Av denna framgår att markexploatering ska redovisas enligt följande:

- Erhållen ersättning vid försäljning av mark – intäktsförs normalt vid försäljningen/tillträdet. Som kostnad redovisas det bokförda värdet på den mark som säljs, i förekommande fall även kostnaden för markberedningen.
- Anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar – periodiseras som en intäkt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder
- Utgifter för gata, gång- och cykelväg, grönområde och vatten etc. – Under pågående projekt redovisas de som pågående arbete och skrivs därmed inte av. När de olika delarna är färdigställda ska dessa aktiveras och skrivas av systematiskt.

Kommunen har sedan 2014 riktlinjer för exploateringsredovisning, vilket till stora delar är förenlig med RKR:s idéskrift. Dock avviker kommunen avseende intäktsredovisning vid försäljning av tomtmark, där intäkten periodiseras. Orsakerna till att inte ändra är att det skulle innebära stora svängningar av resultatet mellan åren beroende på antalet tomtförsäljningar.

Vi ser att kommunen har gjort vissa anpassningar till idéskriften, bl.a. avseende klassificering mellan anläggningstillgång och omsättningstillgång. Dock följer man inte idéskriftens anvisningar om intäktsredovisning.

3.3 Periodisering av intäkter och kostnader

Granskning av periodiseringsposter av större fakturor under perioden december 2016 och januari 2017 har genomförts. Vid vår granskning har vi noterat två fakturor som bokats 2017 men avser 2016, Faktura nr 1319290 om 1 968 750 kr (inkl. moms) samt faktura nr 1321615 om 1 250 000 kr (inkl. moms). Båda posterna har aktiverats som exploatering under 2017, dvs. ingen resultatpåverkan för 2016.

Vid vår granskning så har vi noterat att det finns möjlighet att ändra fakturadatum i Vismas fakturahanteringssystem till år 2017 för fakturor som har inkommit i slutet av 2016 men som tillhör 2017. Kommunen har detta tillvägagångssätt då nuvarande fakturasystem inte hanterar periodiseringar på annat vis. From hösten 2017 kommer samtliga fakturor istället handhas i ordinarie ekonomisystem där fullständig periodiseringsfunktion finns tillgänglig. Nuvarande hanteringen bedöms inte följa Rådet för Kommunal Redovisnings (RKR) rekommendation 23 om löpande bokföring etc. Ändringen av rutinen som kommer att ske hösten 2017 är positivt.

3.4 Upplupna intäkter/bidrag

Kommunen har utestående fordringar för utgifter för omhändertagande av ensamkommande flyktingbarn. Fordran på Migrationsverket uppgår per 2016-12-31 till cirka 61,5 mnkr. Orsaken till beloppets storlek är Migrationsverkets handläggningstider. Upplupen intäkt för fjärde kvartalet uppgår till 39,7 mnkr. Ingen ansökan är ännu gjord för fjärde kvartalet, vilket innebär att det finns en viss osäkerhet kring det slutliga beloppet. Vi vill poängtera att eventuell avvikelse från det reserverade beloppet i bokslutet kommer att ge en resultat effekt för Socialnämnden under 2017.

3.5 Avsättningar

Pensionskostnader har periodiserats utifrån beräkning gjord av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Enligt den s.k. "blandmodellen" redovisas de intjänande pensionerna före 1998 som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Av den totala pensionsskulden om 637,6 mnkr avser 562,9 mnkr ansvarsförbindelse, vilket medför att ca 88 % av den totala pensionsskulden ligger utanför balansräkningen och skall således finansieras av löpande medel. Jämfört med föregående år har pensionsåtagande minskat med 23,6 mnkr och bedöms bero på att årets utbetalningar överstiger årets insättningar. Om pensionsåtagandet skulle tagits in i balansräkningen så skulle det lett till en minskning av soliditeten från 33% till 20%.

3.6 Långfristiga skulder

Kommunens lån i banker och kreditinstitut som förfaller till betalning senare än 12 månader från balansdagen ökade under 2016 till 2 311,7 mnkr. Nettoökningen för 2016 uppgick till 90,0 mnkr, varav 43,0 mnkr har lånats vidare till de kommunala dotterbolagen. Detta innebär att 53,1% av kommunens balansomslutning avser långfristiga lån. C:a 1 308,8 mnkr av de externa lånen har vidareutlånats till de kommunala dotterbolagen. 89% (85%) av lånen har fast ränta med varierande bindningstid. Vi vill upplysa om riskerna i samband med ränteförändringar ökar i takt med att kommunen fortsätter att finansiera sina investeringar med externa lån.

3.7 Tvister, myndighetskrav

Ystads kommun har blivit stämde av IDAG Vård och Omsorg i Sverige AB. Kommunen har hävt ett ingånget avtal. IDAG Vård och Omsorg i Sverige AB kräver Ystad kommun på ersättning för förlorande intäkter på 32 mnkr. Kommunen har reserverat 10,0 mnkr som avsättning i bokslutet. Kommunen har lämnat in ett yttrande den 31 mars.

Vi har begärt svar från kommunen juridiska biträde men vid tidpunkten för avgivandet av rapporter ännu inte fått något svar.

Kommunen har även ett individärende avseende bostadsanpassning i Förvaltningsrätten för en tillbyggnad motsvarande 1,2 mnkr.

I övrigt finns inga väsentliga tvister eller anspråk som kommit till vår kännedom.

4. God redovisningssed

4.1 Nya rekommendationer

Nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) som har tillkommit som börjat gälla 2016:

- ▶ Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd (RKR 2.2) vilket berör redovisning av t ex pensionsförpliktelser. Utfästelser om särskild avtalspension ska redovisas på balansräkningens skuldsida, i allmänhet som avsättning enligt kriterierna i 6 kap. 11§ Lagen om kommunal redovisning, annars som skuld. Pensionsförpliktelser till anställd enligt visstidsförordnande eller förtroendevald enligt pensionsreglemente där utbetalning påbörjats ska redovisas som avsättning, oavsett när intjänandet skett. Det samma gäller förpliktelse där man har grund att anta att utbetalning kommer att ske. Pensionsförpliktelse till anställd enligt visstidsförordnande eller till förtroendevald enligt pensionsreglemente som inte har börjat utbetalas ska redovisas som ansvarsförbindelse eftersom den inte uppfyller kriterierna för avsättning. Bedöms vara uppfyllt.

- ▶ Värdering av och upplysning om pensionsförpliktelser (RKR 17.1) klargör grunderna för värdering av pensioner. Bedöms vara uppfyllt.

4.2 Avveckling av Sydsåkanska gymnasieförbundet

Sydsåkanska gymnasieförbundet kommer att avvecklas under 2017. Ystad kommun har per 2016-12-31 reserverat 10,0 mnkr för återstående del av Sydsåkanska gymnasieförbundets ansvarsförbindelser för pensioner. Skulle det tillkomma ytterligare kostnader fram till avvecklingen så kommer det att belasta resultatet för 2017.

4.3 VA-verksamhet

Kommunen redovisar ev. överdebitering, i enlighet med RKR 18 Redovisning av intäkter från avgifter, bidrag och försäljning, som en förutbetalad intäkt. Utgående ackumulerat överuttag per 2016-12-31 uppgår till 3,4 mnkr.

I årsredovisningen särredovisas VA-verksamheten med tillhörande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt tillhörande noter.

4.4 Intern kontroll

I årsredovisningen redovisas genomförda åtgärder enligt de fastställda intern kontrollplanerna. Av redovisningen framgår att det finns ett par områden där det finns förbättringspotential. Dessa områden är identifierade och förvaltningarna arbetar med att åtgärda bristerna. Kommunstyrelsen gör bedömningen att de flesta nämnder arbetar med intern kontroll på ett tillfredsställande sätt.

4.5 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Det finns enligt Kommunallagen en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av kommunens resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med reserven är att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. I bokslutet för 2013 gjordes en avsättning på 22,5 mnkr. För 2016 har en avsättning gjorts med 19,0 mnkr, då årets resultat efter balanskravsjusteringar överstiger en procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning med motsvarande belopp. Totalt uppgår resultatutjämningsreserven till 102,4 mnkr per 2016-12-31.

5. Mål för god ekonomisk hushållning och balanskravet

5.1 Lagstadgade krav

Enligt kommunallagen skall kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning. Både finansiella mål samt verksamhetsmål avses och det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvalt-

ningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Även kravet på balans mellan intäkter och kostnader d.v.s. balanskravet, är lagstadgat. Avstämning av balanskravet skall göras i delårsrapport och årsredovisning.

5.2 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har antagit tre finansiella mål för 2016. Målen är oförändrade jämfört med föregående år. Avstämning av måluppfyllelsen görs i förvaltningsberättelsen. Vi har i granskningen följt upp och verifierat måluppfyllelsen.

- ▶ Årets resultat ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna.
- ▶ Kostnaderna ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter och statsbidrag.
- ▶ Det egna kapitalet skall inflationssäkras.

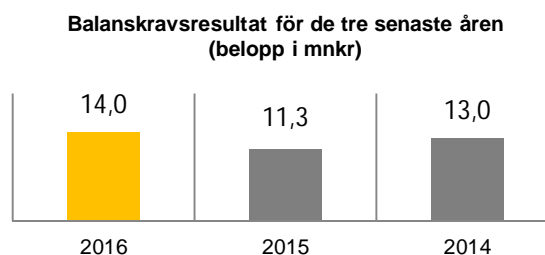
Bedömning

I förvaltningsberättelsen görs en utvärdering av måluppfyllelsen avseende de finansiella målen. Kommunstyrelsens bedömning är att samtliga tre finansiella mål är uppfyllda för 2016.

Årets resultat uppgår till 33,6 mnkr, vilket motsvarar 2,4% av skatteintäkterna. Verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) har ökat under 2016 med 6,3%. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat under 2016 med 7,9%. Årets resultat motsvarar en ökning av Eget kapital med 2,4%. Inflationen för 2016 uppgick till 1,0%.

5.3 Balanskravet

I årsredovisningens förvaltningsberättelse framgår att balanskravet uppnås för 2016 med ett balanskravsresultat om 14,0 mnkr. Det finns inga tidigare underskott att täcka. Kommunen har sedan tidigare gjort en avsättning på 83,4 mnkr i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med reserven är att utjämna skatteintäkter över en konjunkturcykel

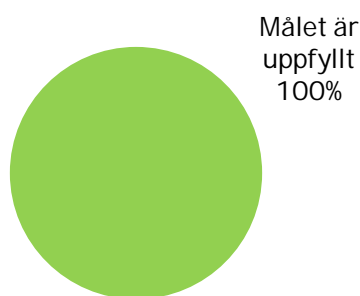

I bokslutet för 2016 har det gjorts en avsättning på 19,0 mnkr och totalt uppgår resultatutjämningsreserven till 102,4 mnkr. Vi kan konstatera att balanskravet har uppfyllts för 2016.

5.4 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning skall anges i budgeten och utvärderas och följas upp av kommunstyrelsen i delårsrapporten respektive årsredovisningens förvaltningsberättelse. Vidare skall revisorerna bedöma måluppfyllelsen samt yttra sig till fullmäktige om denna. För att möjliggöra utvärdering, uppföljning och bedömning av måluppfyllelsen är det nödvändigt att antalet mål är rimligt samt att målen är konkreta och mätbara.

Övergripande mål

I årsredovisningen redogörs att de generella bedömningskriterierna för de övergripande målen skall anses i huvudsak uppfyllda om mer än 50 % av nämndernas åtagande är helt uppfyllda. Två övergripande mål undantas från detta kriterium;

- Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva och ekonomin ska vara i balans

Bedömningen baseras på de tre finansiella delmålen och minst två av dessa ska vara uppfyllda för att det övergripande målet ska anses vara uppfyllt.

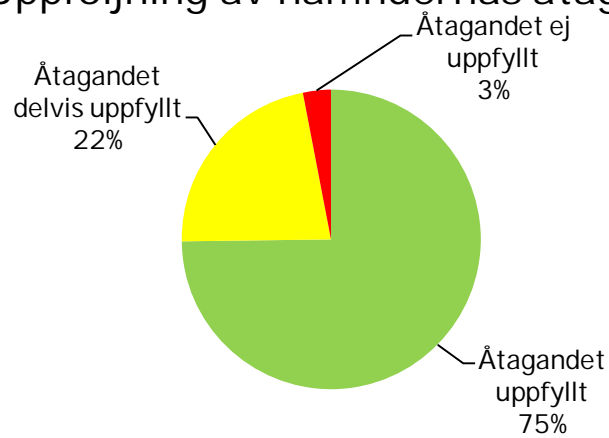
- 1% befolkningsökning

Bedömning baseras helt på uppfyllandegraden att befolkningsökningen uppgår till 1 % ökat nämndernas uppfyllandegrad av åtaganden.

Av uppföljningen ovan framgår att samtliga sju övergripande mål är uppfyllda. I förvaltningsberättelsen görs en utvärdering och bedömning av måluppfyllelsen avseende de finansiella målen och verksamhetsmålen. Efter redogörelsen gör kommunen en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts för 2016.

Nämndernas åtagande Nämnderna har beslutat om åtaganden som grundar sig på kommunens övergripande mål. Respektive nämnd har också tagit fram mätmetoder, nyckeltal eller andra verksamhetsmått som visar på resultatet för åtagandet.

Uppföljning av nämndernas åtagande

Av uppföljningen ovan framgår att sammantaget för nämnderna att av totalt 131 åtagande uppfylls 98 åtagande. 29 åtagande uppfylls delvis. Fyra av 131 åtagande uppfylls ej. Störst förbättringspotential finns hos Barn- och utbildningsnämnden där ett av ett åtagande uppfylls ej. Nio åtagande uppfylls delvis och 17 av 27 åtagande uppfylls.

6. Sammanfattande bedömning

Efter granskningen av årsredovisningen för 2016 är vår sammanfattande bedömning följande:

- Det lagstadgade balanskravet har uppfyllts.
- Samtliga tre finansiella mål antagna av Kommunfullmäktige bedöms vara uppfyllda.
- Samtliga sju verksamhetsmål bedöms vara uppfyllda. Kommunen bedömer, utifrån fastställda mål, uppnått god ekonomisk hushållning för 2016.
- Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av Ystads kommuns resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Ystad den 3 april 2017

Daniel Lantz
Auktoriserad revisor

7. Källor

Intervjuade

- Petter Hansson, ekonomichef
- Carola Nilsson, redovisningschef
- Hans Persson, budgetchef
- Helen Larsson, redovisningsekonom
- Elisabeth Eljertsson, ekonom
- Daniel Hirvonen, ekonom

Dokument

- Årsredovisning 2016 och 2015
- Delårsrapport per 2016-08-31
- Bokslutsrapport per 2016-12-31
- Bokslutsbilagor 2016
- Budget för 2016 och planer för 2017-2019